

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ ”BÄTTRE MÖJLIGHETER FÖR ELEVER ATT NÅ KUNSKAPSKRAVEN – AKTIVT STÖD- OCH ELEVHÄLSOARBETE SAMT STÄRKT UTBILDNING FÖR ELEVER MED INTELLEKTUELL FUNKTIONSNEDSÄTTNING” (SOU 2021:11)

Sammanfattning

Jämställdhetsmyndigheten har uppmanats att yttra sig om ”Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven – Aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning” (SOU 2021:11).

Myndigheten kommenterar de delar av remissen som har påverkan på de jämställdhetspolitiska målen eller rör myndighetens ansvarsområde.

- Jämställdhetsmyndigheten understryker vikten av att utredningar av flickors och pojkars stödbehov och efterföljande stödinsatser är fria från könsstereotypa förväntningar, eftersom intellektuella funktionsnedsättningar och stödbehov kan ta sig olika uttryck bland flickor och pojkar.
- Jämställdhetsmyndigheten stödjer förslaget att behålla nuvarande regelverk om könsuppdelad undervisning. Hbtqi-perspektivet bör alltid beaktas vid könsuppdelning.

Synpunkter på utredningens förslag

6.5.2 Bättre stöd för förebyggande och hälsofrämjande arbete

Jämställdhetsmyndigheten stödjer förslaget avseende det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. I remissen kapitel 4.2.2 framgår att stödbehov kan ta sig olika uttryck bland flickor och pojkar och att omgivningens ibland könsstereotypa förväntningar kan leda till att flickors stödbehov förbises. Jämställdhetsmyndigheten betonar vikten av att stödmaterialen om särskilt stöd, extra anpassningar och åtgärdsprogram tar hänsyn till flickors och pojkars olika bakgrunder till stödbehov. Hbtqi-perspektivet bör därtill beaktas.

6.6.1 Kunskapssammanställningar om elevhälsa och stöd

Jämställdhetsmyndigheten stödjer förslaget att kunskapssammanställningar används som underlag för åtgärder inom elevhälsa och stöd.

Kunskapssammanställningar bör vara både jämställdhetsintegrerade och bygga på evidensbaserad forskning.

6.6.2 Stöd för utredning om särskilt stöd

Jämställdhetsmyndigheten välkomnar förslaget om att ta fram ett stödmaterial för utredning av flickors och pojkars behov av särskilt stöd. Remissen lyfter i kapitel 4.2.2 att könsstereotypa förväntningar på hur stödbehov yttrar sig riskerar att osynliggöra framförallt flickors stödbehov. Jämställdhetsmyndigheten understryker därför vikten av ett jämställdhetsperspektiv på stödmaterialen för utredningar av både flickor och pojkar.

8.5.1 En garanti för tidiga stödinsatser ska införas i grundsärskolan

Jämställdhetsmyndigheten stödjer förslaget att den befintliga garantin för tidiga stödinsatser även ska omfatta flickor och pojkar som går i grundsärskolan, för att alla flickor och pojkar ska ges bättre förutsättningar att nå skolans kunskapskrav.

8.6.5 Kompetensutveckling för elevassistenter

Jämställdhetsmyndigheten stödjer förslaget att utforma kompetensutvecklingsinsatser för elevassistenter. Jämställdhetsmyndigheten understryker vikten av kunskap om skillnader i hur intellektuella funktionsnedsättningar kan yttra sig hos flickor och pojkar.

11.3 Det befintliga regelverket om könsuppdelad undervisning är tillräckligt

Jämställdhetsmyndigheten stödjer förslaget att behålla det befintliga regelverket om könsuppdelad undervisning. Skollagstiftningen utgår från huvudregeln att flickor och pojkar undervisas tillsammans och att könsuppdelad undervisning inte tillåts annat än tillfälligt och i undantagsfall om det finns ett väldefinierat syfte samt att det sker återhållsamt, i linje med Skolinspektionens ändrade bedömning av könsuppdelad undervisning.

I diskrimineringslagen begränsas utrymmet för könsuppdelad undervisning. Jämställdhetsmyndigheten bedömer att befintligt regelverk är tillräckligt.

Remissen lyfter exempel på tillfällen när könsuppdelad undervisning kan vara motiverad. Jämställdhetsmyndigheten instämmer i att det i vissa undantagsfall kan finnas skäl att enstaka delmoment av undervisningen sker könsuppdelat exempelvis i syfte att förebygga diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen. Totalförbud bör därmed undvikas. Om könsuppdelad undervisning sker får varken flickor eller pojkar drabbas. Jämställdhetsmyndigheten instämmer i att det kan

finnas behov av ytterligare förtydligande i läroplanerna under vilka omständigheter könsuppdelad undervisning får förekomma.

Jämställdhetsmyndigheten betonar vikten av att alltid beakta hur könsuppdelad undervisning kan påverka elever ur ett hbtqi-perspektiv för att undvika diskriminering av exempelvis de som inte identifierar sig inom tvåkönsnormen.

För Jämställdhetsmyndigheten

.....

Lena Ag

Generaldirektör

.....

Josefin Eriksson

Utredare

I ärendets slutliga handläggning har avdelningschefen Carina Abréu och verksjuristen Anna Tingbäck deltagit.